

32. EGYETEMI NYELVÉSZETI NAPOK
A NYELV IDŐBEN ÉS TÉRBEN
2024. október 15.

32nd UNIVERSITY LINGUISTIC DAYS
LANGUAGE IN TIME AND SPACE
October 15th, 2024

REZÜMÉKÖTET BOOK OF ABSTRACTS

ÚJVIDÉKI EGYETEM, BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANSZÉK
Újvidék, 2024

UNIVERSITY OF NOVI SAD, FACULTY OF PHILOSOPHY
DEPARTMENT OF HUNGARIAN STUDIES
Novi Sad, 2024

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

811.511.141(048.3)

EGYETEMI Nyelvészeti Napok (32 ; 2024 ; Újvidék)

A nyelv időben és térben : nemzetközi tudományos konferencia :
rezümékötet = Language in time and space : international scientific
conference : book of abstracts / 32. Egyetemi Nyelvészeti Napok,
Újvidék, 2024. október 15. = 32. University Linguistic Days, Novi Sad,
15th October 2024 ; [szerkesztette Pásztor-Kicsi Mária, Oszkó Beatrix]. –
Újvidék : Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék
= Novi Sad : Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Studies,
2024 (Újvidéken : Sajnos). – 47 str. ; 22 cm

Uporedno mađ. tekst i engl. prevod. – Tiraž 100.

ISBN 978-86-6065-856-4

a) Мађарски језик – Апстракт

COBISS.SR-ID 153604617

32. EGYETEMI NYELVÉSZETI NAPOK

A NYELV IDŐBEN ÉS TÉRBEN

Nemzetközi tudományos konferencia

32nd UNIVERSITY LINGUISTIC DAYS

LANGUAGE IN TIME AND SPACE

International scientific conference

Helyszín

Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Újvidék,
Dr. Zoran Đinđić u. 2.

Venue

University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Novi Sad,
Dr Zorana Đinđića 2.

Időpont

2024. október 15.

Date

15th October 2024.

TUDOMÁNYOS PROGRAMBIZOTTSÁG SCIENTIFIC COMMITTEE

Elnök / Chair

Dr. Andrić Edit

(ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, Szerbia)

Tagok / Members

Dr. Forgács Tamás

(SZTE, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged, Magyarország)

Dr. Hegedűs Rita Mária

(KGRE, Humboldt-Universität zu Berlin, PTE, Budapest, Magyarország)

Dr. Kovács Rácz Eleonóra

(ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, Szerbia)

Dr. Németh Miklós

(SZTE, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged, Magyarország)

Dr. Oszkó Beatrix

(Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest, Magyarország,
ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, Szerbia)

Dr. Pásztor-Kicsi Mária

(ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, Szerbia)

Dr. Prószéky Gábor

(HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest, Magyarország)

Dr. Szabó Laki Boglárka

(ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék, Szerbia)

Dr. Vukov Raffai Éva

(ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Szerbia)

32. EGYETEMI NYELVÉSZETI NAPOK
A NYELV IDŐBEN ÉS TÉRBEN
Nemzetközi tudományos konferencia

PROGRAM

Időpont: 2024. október 15.

Helyszín: Újvidéki Egyetem, BTK, Dr. Zoran Đinđić u. 2.

9.00–9.20 Regisztráció

9.20–9.30 Megnyitó (**Novák Anikó** tanszékvezető)

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

Helyszín: a Bölcsészettudományi Kar moziterme

Elnöklő: Andrić Edit

- 9.30–10.00 **Hegedűs Rita Mária** (Budapest, Magyarország):
PRAGMATIKÁTÓL VEZÉRELT VAGY PRAGMATIKÁTÓL TERHELT SZABÁLYALKOTÁS? –
LEHET-E KAPCSOLÓDÁSI PONTJA A KÜLFÖLDIEK MAGYARTANÍTÁSÁNAK
ÉS A SZÁMÍTÓGÉPES NYELVFELDOLGOZÁSI MODELLNEK?
- 10.00–10.30 **Prószéky Gábor** (Budapest, Magyarország):
GONDOLATOK A NAGY NYELVMODELLEK LÉTREJÖTTÉRŐL ÉS HASZNÁLATI
LEHETŐSÉGEIRŐL

A SZEKCIÓ

Helyszín: a Bölcsészettudományi Kar moziterme

I. ülészak

Elnöklő: Domonkosi Ágnes

- 10.45–11.00 **Huber Máté – Zentainé Kollár Andrea** (Szeged, Magyarország):
NYELV ÉS TÉR EGY BUDAPESTI OLASZ KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ GIMNÁZIUMBAN
- 11.00–11.15 **Csiszár Barnabás** (Szeged, Magyarország):
NYELVI TÁJKÉP ZENTÁN: A LÁTHATÓ NYELV DIGITÁLIS ÉS FIZIKAI MEGNYILVÁNULÁSAI
- 11.15–11.30 **Czégé Réka** (Nagyszalonta, Románia):
A NAGYSZALONTAI TEMETŐ SÍRFELIRATAI
- 11.30–11.45 **Tóth-Glemba Klára** (Újvidék, Szerbia):
KÖZÉP-BÁNÁTI SZABADTÉRI, SZAKRÁLIS KISEMLÉKEK DEDIKÁCIÓS SZÖVEGEINEK VIZSGÁLATA

11.45–12.00 **Magyari Sára** (Nagyvárad, Románia):
TEMESVÁR *MULTIKULTURALITÁSA* A KULTURÁLIS FŐVÁROS TÜKRÉBEN ONLINE
MEGJELENÍTÉSBE

12.00–12.10 *Vita*

12.10–12.30 *Kávészünet*

II. ülészak

Elnöklő: Vukov Raffai Éva

12.30–12.45 **Schirm Anita** (Szeged, Magyarország):
NYELVI IDEOLÓGIÁK MŰKÖDÉS KÖZBEN

12.45–13.00 **Domonkosi Ágnes – Ludányi Zsófia** (Budapest–Eger, Magyarország):
A NYELVI VÁLTOZÁS KÉPE HÉTKÖZNAPI BESZÉLŐK REFLEXIÓIBAN

13.00–13.15 **Rosenberg Mátyás** (Budapest, Magyarország):
EGY ROMANI TANULÓSZÓTÁR ARCHETÍPUSÁNAK LEXIKOGRÁFIAI ELEMZÉSE

13.15–13.30 **Nagy György Virág** (Újvidék, Szerbia):
A KÖZMONDÁSOK ISMERETE A VAJDASÁGI MAGYAR TANNYELVŰ KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN

13.30–13.40 *Vita*

13.40–14.45 *Ebédészünet*

III. ülészak

Elnöklő: Oszkó Beatrix

14.45–15.00 **Németh Miklós** (Szeged, Magyarország):
BESZÉLHET-E A TANÍTÓ NYELVJÁRÁSBAN A TANÓRÁN?

15.00–15.15 **Sinkovics Balázs** (Szeged, Magyarország):
A NYELVJÁRÁSI BESZÉDRŐL ÉS BESZÉLŐRŐL ALKOTOTT ELKÉPZELÉS SZEGEDEN ÉS
HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN

15.15–15.30 **Berente Anikó** (Szeged, Magyarország):
NYOLCADIK OSZTÁLYOS TANULÓK NYELVI VÉLEKEDÉSEI SZEGEDEN ÉS KÖRNYÉKÉN

15.30–15.45 **Dobó Mónika** (Szeged, Magyarország):
A SZEGEDI NYELVJÁRÁS VIZSGÁLATA EGY CSALÁDON BELÜL

- 15.45–16.00 **Kovács Rácz Eleonóra** (Újvidék, Szerbia):
A KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYAR NYELVVÁLTOZATOK 21. SZÁZADI SZOCIOLINGVISZTIKAI
VIZSGÁLATÁRÓL
- 16.00–16.10 *Vita*
- 16.10 *A konferencia berekesztése*

B SZEKCIÓ

Helyszín: a Bölcsészettudományi Kar díszterme, I. emelet, 114.

I. ülészak

Elnöklő: Kovács Rácz Eleonóra

- 10.45–11.00 **Cser András – Oszkó Beatrix – Várnai Zsuzsa** (Budapest, Magyarország – Újvidék, Szerbia):
A H-METATÉZIS A MAGYARBAN
- 11.00–11.15 **Tóth Szilárd** (Budapest, Magyarország):
A FONOLÓGIA NEM-LOKÁLIS TERMÉSZETE
- 11.15–11.30 **Várnai Zsuzsa – Molnár Zsuzsanna** (Budapest, Magyarország):
AZ 'ÜL' JELENTÉSŰ TESTTARTÁSIGE A SZLOVÁKBAN
- 11.30–11.45 **Molnár Zsuzsanna – Oszkó Beatrix** (Budapest, Magyarország – Újvidék, Szerbia):
A SZLOVÁK 'FEKSZIK' IGE SZEREPE LOKATÍV MONDATOKBAN
- 11.45–12.00 **Sipos Mária** (Budapest, Magyarország):
A LÉTRA A FALHOZ VAN TÁMASZTVA –
REZULTATÍV SZERKEZETEK A MAGYAR LOKATÍV MONDATOKBAN
- 12.00–12.10 *Vita*
- 12.10–12.30 *Kávészünet*

II. ülészak

Elnöklő: Németh Miklós

- 12.30–12.45 **Szabó Laki Boglárka** (Újvidék, Szerbia):
EMLÉK(TÉR)(KÉP) – A BESZÉLT NYELVI ÉLETTÖRTÉNETEK TÉRSZERKEZETE
- 12.45–13.00 **Pásztor-Kicsi Mária** (Újvidék, Szerbia):
TÉR SZAVUNK JELENTÉSE, EREDETE ÉS SZÁRMAZÉKAI

- 13.00–13.15 **Katona Edit** (Zenta, Szerbia):
MI MINDEN LEHET BRUTÁLIS? – ÉRTÉKVÁLTÁSI ÉS -VESZTÉSI TENDENCIÁK A NEGATÍV
ÉRZELMI TÖLTÉSŰ NYELVI ELEMEL KÖRÉBEN
- 13.15–13.30 **Molnár Csikós László** (Ada, Szerbia):
REGIONÁLIS ÉS KÖZMAGYAR IDEGEN SZAVAK TÉRBEN ÉS IDŐBEN
- 13.30–13.40 *Vita*
- 13.40–14.45 *Ebédszünet*

III. ülészak

Elnöklő: Szabó Laki Boglárka

- 14.45–15.00 **Forgács Tamás** (Szeged, Magyarország):
FRAZÉMÁK AZONOSÍTÁSA TÖRTÉNETI SZÖVEGEKBEN
- 15.00–15.15 **Marthy Annamária – Horváth Ágnes** (Budapest, Magyarország):
AZ ORVOSI NYELVEZET EGYSZERŰSÍTÉSE A MAGYAR NYELVŰ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSBAN
- 15.15–15.30 **Vukov Raffai Éva** (Szabadka, Szerbia):
MAGYAR ÉS SZERB OKTATÁSI TERMINUSOK MEGFELELTETÉSÉNEK NEHÉZSÉGEI
- 15.30–15.45 **Juhász Tóth Tímea** (Újvidék, Szerbia):
A JUGOSZLÁV ÖNIGAZGATÁSI RENDSZER NYELVEZETÉNEK NÉHÁNY SAJÁTOSSÁGA ÉS
ANNAK MAGYAR FORDÍTÁSA
- 15.45–16.00 **Andrić Edit** (Újvidék, Szerbia):
TULAJDONNÉVI KOMPONENSEKET TARTALMAZÓ MAGYAR FRAZÉMÁK MEGFELELTETHE-
TŐSÉGE A SZERBBEN
- 16.00–16.10 *Vita*
- 16.20 *A konferencia berekesztése*

TIME SCHEDULE

Date: October 15th, 2024.

Venue: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Dr Zorana Đinđića 2.

9.00–9.20 Registration

9.20–9.30 Opening (**Anikó Novák**, Head of Department)

PLENARY LECTURES

(Faculty's Cinema Hall)

Chair: **Edit Andrić**

9.30–10.00 **Rita Mária Hegedűs** (Budapest, Hungary):

PRAGMATICS-DRIVEN OR PRAGMATICS-LADEN RULE-MAKING? –

IS THERE ANY LINK BETWEEN TEACHING HUNGARIAN FOR FOREIGNERS AND
COMPUER-DRIVEN LANGUAGE PROCESSING MODEL?

10.00–10.30 **Gábor Prószték** (Budapest, Hungary):

REFLECTIONS ON THE EMERGENCE AND POTENTIAL APPLICATIONS OF LARGE LANGUAGE
MODELS

PRESENTATIONS A

(Faculty's Cinema Hall)

Section 1

Chair: **Ágnes Domonkosi**

10.45–11.00 **Máté Huber – Andrea Zentainé Kollár** (Szeged, Hungary):

LANGUAGE AND SPACE IN AN ITALIAN BILINGUAL HIGH SCHOOL IN BUDAPEST

11.00–11.15 **Barnabás Csiszár** (Szeged, Hungary):

LINGUISTIC LANDSCAPE IN ZENTA: DIGITAL AND PHYSICAL MANIFESTATIONS OF VISIBLE
LANGUAGE

11.15–11.30 **Réka Czégé** (Salonta, Romania):

GRAVE INSCRIPTIONS IN THE CEMETERY OF NAGYSZALONTA

- 11.30–11.45 **Klára Tóth-Glemba** (Novi Sad, Serbia):
AN ANALYSIS OF INSCRIPTIONS ON OPEN-AIR SMALL SACRAL MONUMENTS IN CENTRAL
BANAT DISTRICT
- 11.45–12.00 **Sára Magyari** (Oradea, Romania):
THE *MULTICULTURALISM* OF TIMIȘOARA IN THE LIGHT OF THE CULTURAL CAPITAL IN THE
ONLINE SPACE
- 12.00–12.10 *Discussion*
- 12.10–12.30 *Coffee break*

Section 2

Chair: Éva Vukov Raffai

- 12.30–12.45 **Anita Schirm** (Szeged, Hungary):
LANGUAGE IDEOLOGIES IN ACTION
- 12.45–13.00 **Ágnes Domonkosi – Zsófia Ludányi** (Budapest–Eger, Hungary):
THE PICTURE OF LANGUAGE CHANGE IN THE OPINIONS AND ATTITUDES OF EVERYDAY
SPEAKERS
- 13.00–13.15 **Mátyás Rosenberg** (Budapest, Hungary):
A LEXICOGRAPHIC ANALYSIS OF THE ARCHETYPE OF A ROMANI LEARNER'S DICTIONARY
- 13.15–13.30 **Virág Nagy György** (Novi Sad, Serbia):
THE KNOWLEDGE OF PROVERBS AMONG HUNGARIAN-LANGUAGE HIGH SCHOOL
STUDENTS IN VOJVODINA
- 13.30–13.40 *Discussion*
- 13.40–14.45 *Lunch break*

Section 3

Chair: Beatrix Oszkó

- 14.45–15.00 **Miklós Németh** (Szeged, Hungary):
MAY PRIMARY SCHOOL TEACHERS SPEAK IN LOCAL DIALECT IN CLASS?
- 15.00–15.15 **Balázs Sinkovics** (Szeged, Hungary):
THE CONCEPT OF REGIONAL DIALECT SPEECH AND SPEAKERS IN SZEGED AND HÓDMEZŐ-
VÁSÁRHELY, HUNGARY

- 15.15–15.30 **Anikó Berente** (Szeged, Hungary):
LANGUAGE PERCEPTIONS OF EIGHTH GRADE STUDENTS IN SZEGED AND ITS VICINITY
- 15.30–15.45 **Mónika Dobó** (Szeged, Hungary):
EXAMINATION OF THE DIALECT IN SZEGED WITHIN A FAMILY
- 15.45–16.00 **Eleonóra Kovács Rác** (Novi Sad, Serbia):
ON THE SOCIOLINGUISTIC STUDY OF 21ST CENTURY HUNGARIAN LANGUAGE VARIANTS IN
THE CARPATHIAN BASIN
- 16.00–16.10 *Discussion*
- 16.20 *Closing of the conference*

PRESENTATIONS B

(Faculty of Philosophy 1st floor, room 114.)

Section 1

Chair: Eleonóra Kovács Rác

- 10.45–11.00 **András Cser – Beatrix Oszkó – Zsuzsa Várnai** (Budapest, Hungary – Novi Sad, Serbia):
OLD HUNGARIAN *H*-METATHESIS
- 11.00–11.15 **Szilárd Tóth** (Budapest, Hungary – Novi Sad, Serbia):
THE NON-LOCAL NATURE OF PHONOLOGY
- 11.15–11.30 **Zsuzsa Várnai – Zsuzsanna Molnár** (Budapest, Hungary):
THE POSTURE VERB ‚SIT’ IN SLOVAK
- 11.30–11.45 **Zsuzsanna Molnár – Beatrix Oszkó** (Budapest, Hungary – Novi Sad, Serbia):
THE ROLE OF SLOVAK VERB ‚LIE’ IN LOCATIVE SENTENCES
- 11.45–12.00 **Mária Sipos** (Budapest, Hungary):
THE LADDER LEANS AGAINST THE WALL – RESULTATIVE CONSTRUCTIONS IN HUNGARIAN
LOCATIVE SENTENCES
- 12.00–12.10 *Discussion*
- 12.10–12.30 *Coffee break*

Section 2

Chair: Miklós Németh

- 12.30–12.45 **Boglárka Szabó Laki** (Novi Sad, Serbia):
MEMORY MAP – SPATIAL STRUCTURE IN ORAL LIFE STORIES
- 12.45–13.00 **Mária Pásztor-Kicsi** (Novi Sad, Serbia):
THE MEANING OF THE WORD “TÉR” (‘SPACE’), ITS ORIGIN AND DERIVATES
- 13.00–13.15 **Edit Katona** (Senta, Serbia):
WHAT CAN BE CALLED BRUTAL? –
TENDENCIES OF VALUE CHANGE AND VALUE LOSS AMONG LINGUISTIC ELEMENTS WITH
NEGATIVE EMOTIONAL CHARGE
- 13.15–13.30 **László Molnár Csikós** (Ada, Serbia):
REGIONAL AND COMMON HUNGARIAN FOREIGN WORDS IN SPACE AND TIME
- 13.30–13.40 *Discussion*
- 13.40–14.45 *Lunch break*

Section 3

Chair: Boglárka Szabó Laki

- 14.45–15.00 **Tamás Forgács** (Szeged, Hungary):
IDENTIFICATION OF PHRASAL CONSTRUCTIONS IN HISTORICAL TEXTS
- 15.00–15.15 **Annamária Marthy – Ágnes Horváth** (Budapest, Hungary):
THE SIMPLIFICATION OF MEDICAL LANGUAGE IN HUNGARIAN HEALTH CARE
- 15.15–15.30 **Éva Vukov Raffai** (Subotica, Serbia):
THE CHALLENGES OF MATCHING HUNGARIAN AND SERBIAN EDUCATIONAL TERMS
- 15.30–15.45 **Tímea Juhász Tóth** (Novi Sad, Serbia):
SOME CHARACTERISTICS OF THE LANGUAGE OF THE YUGOSLAV SELF-MANAGEMENT
SYSTEM AND ITS HUNGARIAN TRANSLATION
- 15.45–16.00 **Edit Andrić** (Novi Sad, Serbia):
TRANSLATING HUNGARIAN PHRASEOLOGICAL UNITS CONTAINING PROPER NOUNS INTO
SERBIAN
- 16.00–16.10 *Discussion*
- 16.20 *Closing of the conference*

AZ ELŐADÁSOK TARTALMI ÖSSZEFOGLALÓJA

ABSTRACTS

Andrić Edit

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
andrice@ff.uns.ac.rs

TULAJDONNÉVI KOMPONENSEKET TARTALMAZÓ MAGYAR FRAZÉMÁK MEGFELELTETHETŐSÉGE A SZERBBEN

A frazeológiai egységek ekvivalenciájának problémája önmagában is elég sok gondot okoz a nyelvtanulóknak és a fordítóknak, s ez hatványozottabban érvényes azokra az idiómákra, amelyek sajátos komponenseket tartalmaznak. A kétnyelvű magyar–szerb frazématáron dolgozva a legtöbb fejtörést a reáliákat, kultúrszavakat, alogizmusokat, unikális elemeket és a tulajdonneveket tartalmazó esetek képezték. A magyar frazémákban többféle tulajdonnevek fordulnak elő: személynevek, földrajzi nevek, irodalmi művek címei, s vannak köztük idegen eredetű komponensek is. A tanulmány ezeket veszi számba különös tekintettel arra, hogy milyen megoldások állnak a rendelkezésünkre a szerb nyelvű megfeleltetésük során.

Kulcsszavak: **frazeológia, tulajdonnevek, magyar nyelv, szerb nyelv, ekvivalencia**

TRANSLATING HUNGARIAN PHRASEOLOGICAL UNITS CONTAINING PROPER NOUNS INTO SERBIAN

The problem of finding an equivalent to phraseological units in another language in itself causes a lot of trouble for language learners and translators, and this applies even more strongly to those units that contain specific components. While working on the bilingual Hungarian-Serbian dictionary of phraseological units, the most puzzling and challenging task was finding equivalents for phraseologisms containing realia, culture-specific words, alogisms, unique components and proper nouns. Several types of proper nouns may occur in Hungarian phraseologisms: personal names, geographical names, titles of literary works, as well as components of a foreign origin. The study takes these into account, especially focusing on the solutions that were at disposal in providing the Serbian equivalents of such phraseologisms.

Keywords: **phraseology, proper nouns, Hungarian, Serbian, equivalence**

■
Berente Anikó

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged
anikbrnt2@gmail.com

NYOLCADIK OSZTÁLYOS TANULÓK NYELVI VÉLEKEDÉSEI SZEGEDEN ÉS KÖRNYÉKÉN

Kutatásunk (Nyelvi vélekedések mintázatai Szegeden és környékén – Perceptuális dialektológiai vizsgálat, NKFI 138827) különböző korcsoportokban azt vizsgálja, hogy mely ismeretek, hiedelmek és attitűdök befolyásolják a nyelvjárás megtartását vagy annak elvesztését. Az utóbbi időben az általános iskolai gyermekek nyelvhasználatával és nyelvi attitűdjeivel sok kutatás foglalkozott, ezek többsége azonban inkább a kérdőíves módszeren alapult. Vizsgálatunkban a dél-alföldi nyelvjárási régió három településén (Szeged, Hódmezővásárhely, Balástya) a nyelvi interjú módszerének segítségével kívántuk feltárni a fentebb említett folyamatok mozgatórugóit. Többek között olyan kérdésekre kerestük a választ, mint például mit gondolnak a résztvevők: fennmarad-e a nyelvjárás; sajnálnák-e, ha eltűnne; tudnak-e tenni a fennmaradásáért; kerülük-e; esetleg zavarja-e őket. Előadásomban 24 nyolcadik osztályos tanuló e kérdésekre adott feleleteit kívánom bemutatni, reflektálva a kirajzolódó tendenciákra is.

Kulcsszavak: általános iskola, nyelvi attitűdök, nyelvjárás, nyolcadik osztályos tanulók

LANGUAGE PERCEPTIONS OF EIGHTH GRADE STUDENTS IN SZEGED AND ITS VICINITY

Our research (Patterns of language regard in the city of Szeged, Hungary and vicinity: a study in perceptual dialectology, NKFI 138827) focuses on the knowledge, beliefs and attitudes of speakers in different age groups that influence the retention or loss of dialects. Recently, there have been numerous researches conducted on the language use and attitudes of primary school children, but most of them were based on questionnaire methods. In our study, we used the language interview method in three settlements (Szeged, Hódmezővásárhely and Balástya) to identify the drivers of the above-mentioned processes. Among other questions, we asked participants whether they thought the dialect would survive; whether they would be sorry to see it disappear; whether they could do anything to ensure its survival; whether they avoided it; whether they were bothered by it. In my presentation I will discuss the responses of 24 eighth grade students to these questions, reflecting on the emerging trends.

Keywords: primary school, language attitudes, dialect, eighth grade students

Cser András

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
 Pázmány Péter Katolikus Egyetem, BTK, Budapest
 cser.andras@nytud.hun-ren.hu

Oszkó Beatrix

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
 Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
 oszko.beatrix@nytud.hun-ren.hu

Várnai Zsuzsa

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
 varnai.zsuzsa@nytud.hun-ren.hu

A *H*-METATÉZIS A MAGYARBAN

A magyar hangtörténet a metatézist az asszociációs változások közé sorolja.

ősmagyar: *[juh(u)num] > OHu [jonhom] 'szívem/lelkem'

ómagyar [ehpejt] > [ɛphi:t] *enyhít*

[rohman] > [romha:n] helynév

középfelnémet *kel(e)ch* → [keʎeh] → [keheʎ] *kehely*

középfelnémet *trech(t)* → ómagyar [tereh] → középmagyar [teher] *teher*

A meghatározás szerint ezek sporadikus változások. Az előadás a hangátvetés /h/ fonémát érintő azon eseteit vizsgálja, melyek a középmagyar kor végéig zajlottak le, és amellet érvel, hogy a metatézis fő mozgatórugója az a fonotaktikai szabályszerűség, mely a nem szibiláns frikatívák egyes pozíciókban való szereplését tiltja ebben az időszakban. Ez a megszorítás szisztematikus változásokat eredményezett: nem szibiláns frikatívák törlése szótagvégi helyzetben. Azaz nem mondható sporadikusnak, ellentétben azzal a felfogással, ahogy eddig tárgyalta a szakirodalom.

Kulcsszavak: **metatézis, ómagyar kor, nem szibiláns frikatíva**

OLD HUNGARIAN *H*-METATHESIS

Hungarian historical linguistics classifies metathesis as an associative change, which is sporadic.

Pre-OHu *[juh(u)num] > OHu [jonhom] 'my heart/soul' (following syncope)

OHu [ehpejt] > [ɛphi:t] 'mitigate' > OHu [rohman] > Middle Hungarian [romha:n] place name

Middle High German *kel(e)ch* → OHu [keʎeh] → MiHu [keheʎ] 'chalice'

Middle High German *trech(t)* → OHu [tereh] → MiHu [teher] 'load, burden'

The paper examines the cases of the metathesis affecting the phoneme /h/, which took place until the end of the Middle Hungarian period, and argues that the main motivation of metathesis is the phonotactic regularity that prohibits the occurrence of non-sibilant fricatives in certain positions in this period. This restriction has led to systematic changes: deletion of non-sibilant fricatives in syllable-final position. In other words, the metathesis cannot be said to be sporadic.

Keywords: **metathesis, Old Hungarian, non-sibilant fricative**

■
Csiszár Barnabás

Szegedi Tudományegyetem, GTK, turizmus-vendéglátás szak, Szeged
barnabascsiszar33@gmail.com

NYELVI TÁJKÉP ZENTÁN: A LÁTHATÓ NYELV DIGITÁLIS ÉS FIZIKAI MEGNYILVÁNULÁSAI

Kutatásom vizsgálati tárgya egy vajdasági kisváros, Zenta nyelvi tájképe. E városban él a Vajdaság második legnépesebb magyar beszélőközössége, amely a város összlakosságának csaknem 80%-át teszi ki. Ezen aránnyal szemben a táblák 40%-a szerb, 10%-a magyar, 43%-a pedig kétnyelvű. A fenti kvantitatív előzményekből kiindulva 2022 és 2024 őszén végeztem kvalitatív irányultságú adatgyűjtést, mely során zentai lakosokkal húsz interjút készítettem. Ezenfelül két általános és két középiskolában is végeztem adatgyűjtést 2023 őszén, az ún. idegenvezető technikát alkalmazva. Kutatási kérdéseim arra irányultak, hogy a zentaiak hogyan érzékelik az őket körülvevő nyelvi tájkép valóságát, s mindez hogyan jelenik meg a zentai iskolákban tapasztalható vizuális nyelvhasználatban. Az elkészült interjúk átiratainak kiértékelése a MAXQDA szoftverrel történt. Jelen kutatás eredményei azt mutatják, hogy a magyar nyelv látható jelenléte inkább az alulról szerveződő színtereken erős, ami a magyar kisebbségi nyelvi státuszából adódik, s ez Zentán a magyar nyelv erős etnolingvisztikai vitalitásáról tanúskodik.

Kulcsszavak: **Zenta, nyelvi tájkép, kvalitatív, szubjektív, Vajdaság**

LINGUISTIC LANDSCAPE IN ZENTA: DIGITAL AND PHYSICAL MANIFESTATIONS OF VISIBLE LANGUAGE

The object of my research is the linguistic landscape of Zenta, a small town in Vojvodina. This city has the second largest Hungarian-speaking community in Vojvodina, accounting for almost 80% of the total population. In contrast to this proportion, 40% of the signs are in Serbian, 10% in Hungarian and 43% bilingual. Based on the above quantitative antecedents, I conducted a qualitative-oriented data collection in the autumn of 2022 and 2024, during which I conducted twenty interviews with residents of Zenta. In addition, I conducted data collection in two primary schools and two secondary schools in the autumn of 2023, using the so-called guided tour technique. My research questions focused on how the people

of Zenta perceive the reality of the linguistic landscape around them and how this is reflected in the visual language use in local schools. The transcripts of the interviews were evaluated using MAXQDA software. The results of the present research show that the visible presence of the Hungarian language is rather strong in grassroots settings, which is a result of the Hungarian minority language status, which testifies to the strong ethnolinguistic vitality of the Hungarian language in Zenta.

Keywords: **Zenta, linguistic landscape, qualitative, subjective, Vojvodina**

Czégé Réka

Arany János Emlékmúzeum, Nagyszalonta
czegereka@gmail.com

A NAGYSZALONTAI TEMETŐ SÍRFELIRATAI

A temető és a halál manapság tabunak számít. A mai ember elidegenedett az elmúlástól, s emiatt a temetőket is egyre ritkábban látogatják. Ez magával hozza azt is, hogy az ott található jelek értelmezése lassan-lassan feledésbe vész. Pedig a temető ilyen értelemben igazi kincsesbánya. Ha értő szemmel tekintünk az ott található jelekre és feliratokra, akkor rengeteg információt megtudhatunk az adott településről és az egykor ott lakókról. Jelenleg is folyó kutatásunkban szemiotikai és nyelvészeti megközelítést alkalmazva a nagyszalontai temető sírfeliratait vizsgálom és rendszerezem a következő szempontok alapján: (a) ki a bevésett szöveg adója és vevője; (b) mit üzennek a nevek és becenevek a látogatóknak; (c) milyen forrásokat használnak a sírversekhez; (d) milyen közös motívum található ezekben az idézetekben; (e) melyek azok a rangok és foglalkozások, amelyeket érdemesnek tartottak a bevésésre; (f) különleges és egyedi feliratok.

Kulcsszavak: **Nagyszalonta, temető, sírfelirat**

GRAVE INSCRIPTIONS IN THE CEMETERY OF NAGYSZALONTA

Cemeteries and death are taboo these days. Today's people are alienated from the death, almost rejecting it, and because of that cemeteries are visited less and less. This means that the meaning of the signs found there is slowly being forgotten. In this sense, the cemetery is a treasure mine. If we look at the signs and inscriptions with an informed eye, we can learn a lot about the settlement and the people who once lived there. In our current research, I am using a semiotic and linguistic approach to analyse and organise the gravestone inscriptions of the cemetery in Szalonta, based on the following aspects: (a) Who is the giver and receiver of the inscribed text? (b) What do the names and nicknames tell the visitors? (c) What sources are used for the gravestone verses? (d) What is the common motif in these quotations? (e) What ranks and occupations were considered worthy of engraving? (f) Also, look for special and unique inscriptions.

Keywords: **Szalonta, cemetery, grave inscription**

■
Dobó Mónika

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Nyelvtudományi Doktori Iskola, Szeged
monika.dobo10@gmail.com

A SZEGEDI NYELVJÁRÁS VIZSGÁLATA EGY CSALÁDON BELÜL

Előadásom egy szegedi családnak a szegedi ő-zéshez való viszonyát, a nyelvjárásokkal szembeni attitűdjeit és nyelvhasználati szokásait mutatja be. Kutatásom során egy szegedi család négy tagjával készítettem strukturált szociolingvisztikai interjút, melynek célja a nyelvhasználat és attitűd vizsgálata volt. Az adatközlők nyelvi életrajzának bemutatása során részletesen kitérek arra is, hogyan befolyásolta az oktatás a nyelvi attitűdjeiket, milyen szerepe van, illetve volt a közoktatásnak az iskolai uniformizálásnak és a standard nyelvváltozat hangsúlyozásának a nyelvjárások megítélésében. Szót ejtek arról is, hogy az interjúhelyzet hogyan befolyásolta nyelvhasználatukat. Eredményeim szerint a fiatalok bár kevésbé használják az ő-ző nyelvváltozatot, mégis pozitívabban értékelik azt. A dolgozat arra is rávilágít, hogy a nyelvjárásokkal szembeni attitűdök akár egy családon belül is eltérhetnek, ami fontos tanulság a pedagógiai szemléletmód formálásához.

Kulcsszavak: nyelvi attitűdök, Szeged környéki nyelvjárás, családon belüli nyelvhasználat

EXAMINATION OF THE DIALECT IN SZEGED WITHIN A FAMILY

My presentation discusses the attitudes and language use habits of a family from Szeged towards the „ő” dialect and their opinion on dialects in general. In my research, I conducted structured sociolinguistic interviews with four members of a family, aimed at examining their language use and attitudes. During the presentation of the linguistic biography of the informants I will also detail in what way education influenced their language attitudes and discuss the role that public education, school uniformity, and the preference for the standard language variant have played in the perception of dialects. I will also expound how the interview setting affected their language use. My results show that although younger generations use the „ő” dialect less, they evaluate it more positively. The paper also highlights that attitudes toward dialects can differ even within members of a family, which offers important insights for shaping pedagogical approaches.

Keywords: language attitudes, Szeged dialect, language use within a family

Domonkosi Ágnes

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger
domonkosi.agnes@nytud.hun-ren.hu

Ludányi Zsófia

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest
ludanyi.zsofia@nytud.hun-ren.hu

A NYELVI VÁLTOZÁS KÉPE HÉTKÖZNAPI BESZÉLŐK REFLEXIÓIBAN

Az előadás a HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont nyelvi közönségszolgálatának adatbázisa alapján vizsgálja meg, hogyan viszonyulnak a tanácsért forduló beszélők a nyelvi változáshoz, illetve hogyan gondolkodnak róla. Az adatbázist kvalitatív tartalomelemzéssel feldolgozva a következő kérdésekre kerestük a választ. 1. Milyen fordulatokat, kifejezéseket használnak a beszélők a nyelvi változások leírására? 2. Milyen nyelvi jelenségeket érzékelnek a beszélők változásként? 3. Milyen értékviszonyulások jelennek meg a nyelvi változáshoz fűződő attitűdökben? 4. Hogyan mutatkozik meg a nyelvtudomány, a nyelvészek szerepe a beszélők nyelvi változásra vonatkozó reflexióiban? A beszélők nyelvi változáshoz való viszonya a közönségszolgálati levelek tanúsága alapján egyrészt észlelőként, másrészt tevékeny résztvevőként, alakító erőként is megmutatkozik.

Kulcsszavak: nyelvi változás, nyelvi közönségszolgálat, értékviszonyulások, nyelvi attitűdök, népi nyelvészet

THE PICTURE OF LANGUAGE CHANGE IN THE OPINIONS AND ATTITUDES OF EVERYDAY SPEAKERS

Based on the database of the Language Consulting Service of the HUN-REN Hungarian Research Centre for Linguistics, this presentation explores how the inquirers perceive and conceptualize language change. Through qualitative content analysis of the database, the following questions are addressed: 1. What turns of phrase do inquirers use to describe language changes? 2. What linguistic phenomena do they recognize as instances of change? 3. What underlying values are expressed in their attitudes towards language change? 4. How do inquirers view the role of linguistics and linguists in their reflections on language change? The emails to the Language Consulting Service demonstrate that inquirers are not only observant but also actively engaged in the ongoing process of shaping language.

Keywords: language change, language consulting service, value relations, linguistic attitudes, folk linguistics

Forgács Tamás

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged
forgacs@hung.u-szeged.hu

FRAZÉMÁK AZONOSÍTÁSA TÖRTÉNETI SZÖVEGEKBEN

A frazémák összegyűjtése régi szövegekből olyan különleges módszereket és eljárasmódokat kíván meg, amelyek – legalábbis részben – különböznek a mai élő nyelvekben használt frazémák vizsgálatától. Kidolgozhatók azonban fogódzók a frazémák történeti szövegekben való azonosítására is. Az előadás ezeket próbálja röviden felvázolni. A kutató anyanyelvi kompetenciája mellett ilyenek lehetnek annak fokozatosan kialakítható nyelvtörténeti pótkompetenciája, továbbá frazeológiai ismeretei és kompetenciája. Erős bizonyító erővel rendelkeznek a szövegben megjelenő metanyelvi utalások vagy az egységek szerkezeti jellegzetességei (pl. ikerformulák). Segíthetnek még a szövegbeli unikális komponensek is, vagy a szószervezetek bizonyos morfológiai jellegzetességei. További bizonyíték lehet még a kontextussal inkompatibilis komponensek megjelenése a kifejezésben, esetleg egyes kifejezések többszöri előfordulása, illetve régi nyelvtanokban, szólásgyűjteményekben való adatolhatósága.

Kulcsszavak: **frazeológia, történeti frazeológia, frazémák azonosítása**

IDENTIFICATION OF PHRASAL CONSTRUCTIONS IN HISTORICAL TEXTS

The collection of phrases from ancient texts requires special methods and approaches that differ, at least in part, from the study of phrases in modern living languages. However, it is also possible to develop concepts for identifying idioms in historical texts. The presentation will attempt to outline these briefly. In addition to the researcher's competence in the mother tongue, these may include his/her gradually developing additional competence in historical linguistics and his/her knowledge and competence in phraseology. Meta-linguistic references in the text or structural features of units (e.g. twin formulas) have a strong evidential value. Unical components in the text or certain morphological features of syntactic structures may also be helpful. Other evidence may include the appearance of contextually incompatible components in the expression, the multiple occurrence of certain expressions, or the fact that they are recorded in old grammars or collections of proverbs.

Keywords: **phraseology, historical phraseology, identification of phrasal constructions**

Hegedűs Rita Mária

Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest

Humboldt-Universität zu Berlin, Berlin

Pécsi Tudományegyetem, Pécs

hegedus.rita@gmail.com

PRAGMATIKÁTÓL VEZÉRELT VAGY PRAGMATIKÁTÓL TERHELT SZABÁLYALKOTÁS?

Lehet-e kapcsolódási pontja a külföldiek magyartanításának
és a számítógépes nyelvfeldolgozási modellnek?

Az idegennyelv tanításának/tanulásának sarkalatos pontja a *szabály*, amelyen elsősorban a statikus rendszer minél explicitebb, leíró jellegű előírásait értjük. A tanulási folyamat, a nyelvi kompetencia megszerzése során azonban igen hamar elérkezik az a pont, amikor az anyanyelv/első nyelv és az új nyelv között látszólag összeegyeztethetlen jelenségek mutatkoznak. A kontrasztok feloldása különböző módszerek segítségével történik: eltűnik a tudatosság, s belép egy olyan eszköz, mint például a Duolingo, ill. az idegennyelvi környezetben való gyakorlás; vagy felébred az igény arra, hogy a tanuló a saját anyanyelvét is *külső perspektívából* szemlélje. A nyelvhasználat nem írható le pusztán grammatikai kategóriákkal. A szemantika és a pragmatika oldaláról való megközelítés értelemszerűen új szempontokat vezet be, új kategóriákat igényel, új magyarázatokat hoz. A kérdés: lefordíthatók-e ezek a számítógépes feldolgozás nyelvére, mennyire modellálhatók? Két jelenség, a *hogy*-os alárendelő mondatok és az infinitívuszos szerkezetek sajátosságainak (hiba)elemzése alapján keresem a modellálás lehetőségét.

Kulcsszavak: **kontrasztív szemlélet, külső perspektíva, szemantikai/pragmatikai szabály, modellálás**

PRAGMATICS-DRIVEN OR PRAGMATICS-LADEN RULE-MAKING?

Is there any link between teaching Hungarian for foreigners
and computer-driven language processing model?

The cornerstone of teaching/learning a foreign language is the rule, which is mainly understood as the most explicit, descriptive prescriptions of a static system. However, during the learning process and the acquisition of linguistic competence, a point is reached very quickly when seemingly incompatible phenomena appear between the mother tongue/first language and the new language. The contrasts are resolved in different ways: by removing awareness and introducing Duolingo or practising in a foreign language environment; or by awakening the need to see one's mother tongue from an external perspective. The use of language cannot be described in terms of grammatical categories alone. An approach from the semantics and pragmatics

side of things necessarily introduces new aspects, requires new categories, and brings new explanations. The question is: can they be translated into the language of computer processing, how well can they be modelled? I am looking for the possibility of modelling by (mis)analysing two phenomena, what-subordinating clauses and infinitive structures.

Keywords: **contrastive perspective, external perspective, semantic/pragmatic rule, modelling**

Huber Máté

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Szeged
hubermate@gmail.com

Zentainé Kollár Andrea

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Szeged
kollar69@yahoo.com

NYELV ÉS TÉR EGY BUDAPESTI OLASZ KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ GIMNÁZIUMBAN

A nyelv és a tér viszonyrendszerét a legkülönbözőbb aspektusokból vizsgáló kutatások egyik fontos irányzata a nyelvtájképzés, melynek kitüntetett terepe az oktatási tevékenységet végző közösségek fizikai tere, azaz az iskola. Az iskolaépületek falain elhelyezett verbális jelek megléte, sokasága vagy éppen hiánya, esetleg ezeknek a digitális térbe való költözése sok érdekes információt közvetít az iskolai közösségek belső dinamikáiról, a tanárok és diákok kommunikációs stratégiáiról és általánosságban az oktatási tevékenységekről. Előadásunk az iskolai nyelvtájkép-elemzés egyik speciális módszerének, Szabó (2016) idegenvezetői technikájának segítségével enged bepillantást egy budapesti olasz–magyar két tanítási nyelvű gimnázium mindennapjaiba és a kihelyezett verbális jeleken keresztül a tanári kar módszertani attitűdjeibe. A kutatást 2024 tavaszán és őszén két fázisban végeztük; első alkalommal a gimnázium egyik fiatal olasztanárával készítettünk interjút, a második beszélgetést pedig az iskola olasz tagozatát irányító intézményvezető-helyettesével rögzítettük. Az interjúk szövegének és a helyszínen készített fényképeknek az elemzése nyomán igazolódott hipotézisünk, mely szerint a magyarországi középiskolák kevésbé aknázzák ki azokat a nyelvi/módszertani lehetőségeket, melyek az iskolai nyelvi tájképben mint nyelvtanítási/tanulási lehetőségben rejlenek.

Kulcsszavak: **iskolai nyelvi tájkép, olasz mint idegen nyelv Magyarországon, olasz–magyar kéttannyelvű oktatás**

LANGUAGE AND SPACE IN AN ITALIAN BILINGUAL HIGH SCHOOL IN BUDAPEST

One important line of research that examines the relationship between language and space from a variety of angles is the study of linguistic landscapes, with the physical space of the communities that carry out educational activities, i.e. the school, as the privileged field. The presence, multiplicity or absence of verbal signs on the walls of school buildings, or their relocation

into digital space, can provide a wealth of interesting information about the internal dynamics of school communities, the communication strategies of teachers and students, and educational activities in general. Our presentation will use Szabó's (2016) tourist guide technique, a specific method of linguistic schoolscape analysis, to provide insights into the everyday life of an Italian-Hungarian bilingual high school in Budapest and the methodological attitudes of the teaching staff through the use of the verbal signs displayed. The research was carried out in two phases in the spring and autumn of 2024; the first interview was conducted with a young Italian teacher at the school, the second with the deputy head in charge of the Italian section of the school. The analysis of the interview texts and the photographs taken on the spot confirmed our hypothesis that secondary schools in Hungary are under-utilising the linguistic/methodological potential of the linguistic schoolscape as a language teaching/learning opportunity.

Keywords: **linguistic schoolscape, Italian as a foreign language in Hungary, Italian-Hungarian bilingual education**

Juhász Tóth Tímea

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
timea.tot.juhas@ff.uns.ac.rs

A JUGOSZLÁV ÖNIGAZGATÁSI RENDSZER NYELVEZETÉNEK NÉHÁNY SAJÁTOSSÁGA ÉS ANNAK MAGYAR FORDÍTÁSA

A jugoszláv öniszervezési modellnek nem voltak előzményei sem Jugoszláviában, sem pedig Magyarországon, így az rányomta bélyegét az akkori közigazgatás nyelvezetére is. A kisebbségi nyelveken a rendszer alkotta új kifejezések használata kihívást jelentett, amelyek többnyire tükörfordítás eredményeként jöttek létre. Az öniszervezési államberendezés szakterminológiájának egységes használatához segítségül szolgáló jogi szótárt a Vajdaságban csak 1979-ben adták ki, amely gyakorlati terminológiai kézikönyvként volt használatos. Ez a dolgozat az említett rendszer nyelvezetének néhány sajátosságát mutatja be, valamint a magyar nyelven fordítás útján létrejött fordulatokat és szerkezeteket elemzi, amelyek mára már archaikusnak tűnhetnek, vagy teljesen eltűntek a használatból.

Kulcsszavak: **önigazgatási rendszer, fordítás, magyar nyelv, szerbhorvát nyelv**

SOME CHARACTERISTICS OF THE LANGUAGE OF THE YUGOSLAV SELF-MANAGEMENT SYSTEM AND ITS HUNGARIAN TRANSLATION

The Yugoslav self-management model had no precedents either in Yugoslavia or in Hungary, so it also left its mark on the language of the public administration at that time. The use of new expressions created by the system in minority languages was a challenge, which were mostly created as a result of mirror translation. In Vojvodina, a legal dictionary to help the

uniform use of the terminology of the self-management state apparatus was published only in 1979, which was used as a practical terminology manual. This work presents some characteristics of the language used in the mentioned system, as well as analyzes the phrases and structures newly created in the translation into Hungarian, which may now seem archaic or have completely disappeared from use.

Keywords: self-management system, translation, Hungarian language, Serbo-Croatian language

Katona Edit

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Zenta
katonae.zenta@gmail.com

MI MINDEN LEHET BRUTÁLIS? Értékváltási és -vesztési tendenciák a negatív érzelmi töltésű nyelvi elemek körében

A nyelv folyamatosan igazodik a nyelvközösség igényeihez, dinamikusan változik. Különösen napjainkban, amikor a közlési szándékok és módok radikális átalakuláson mennek át. A változások beépülnek a nyelvbe, ám csak a rendszer által lehetővé tett módosulások valósulhatnak meg. Igaz ez a különböző emotív töltésű kifejezések alakjának, jelentésének, kapcsolódási lehetőségeinek a változására is. Felfigyelhetünk arra, hogy számos negatív töltésű kifejezés vesz fel pozitív jelentéstartalmakat napjainkban. Alapvetően az ifjúsági nyelvre, a szlengre és a reklámnnyelvre vonatkozik ez. Jelen dolgozat főként a *brutális* melléknév és a *brutál* lexéma jelentéseit, kapcsolódási lehetőségeit, értékváltási és -vesztési mintázatait vizsgálja. A látszólag különleges példaanyag elemzésekor nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy nyelvünkben mind formai, mind szemantikai szempontból ismerős jelenségről van szó.

Kulcsszavak: rendszerszerűség, nyelvváltozatok, jelentéstartalmak, polaritásváltás

WHAT CAN BE CALLED BRUTAL? Tendencies of value change and value loss among linguistic elements with negative emotional charge

Language constantly adapts to the needs of its linguistic community, undergoing dynamic changes. This is especially true today, when intentions and modes of communication are undergoing radical transformations. These changes become embedded into the language, but only modifications allowed by the system can be realized. This applies to the changes in form, meaning, and possible connections of expressions with various emotional charge. We can notice that many negatively charged expressions are acquiring positive meanings nowadays. This phenomenon primarily applies to youth language,

slang, and the language of advertising. This paper primarily examines the meanings, possible connections, and patterns of value change and loss associated with the adjective *brutális* (“brutal”) and the lexeme *brutál*. When analyzing the seemingly unique example material, we must bear in mind that this is a familiar phenomenon in the (Hungarian) language from both a formal as well as a semantic perspective.

Keywords: **systematicity, language varieties, meanings, polarity shift**

Kovács Rácz Eleonóra

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
kreleonora@ff.uns.ac.rs

A KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYAR NYELVVÁLTOZATOK 21. SZÁZADI SZOCIOLINGVISZTIKAI VIZSGÁLATÁRÓL

A magyar nyelv jellemzőit a Kárpát-medencében szociolingvisztikai kutatások nyomán, azaz a nyelvre ható társadalmi tényezők függvényében mutatjuk be. A magyar nyelvhasználat a Kárpát-medencében szorosan kapcsolódik az egyes országok politikai, gazdasági és társadalmi hátteréhez. A magyar országhatáron belül és kívül kialakult nyelvváltozatok elsősorban hangtani és szóképzéssel kapcsolatos különbségeket mutatnak, de alaktani, mondattani és frazeológiai eltérések is megfigyelhetők. A nyelvhasználatot befolyásolja az életkor, a foglalkozás és az iskolázottság, valamint a regionális sajátosságok. A köznyelvek egyre inkább a társadalmi hierarchiát kifejező nyelvváltozatokká válnak, és egyre kevésbé használatosak a mindennapi kommunikációban. Az individualizált társadalmakban a mindennapi nyelvhasználatot szociolingvisztikai szempontból a következő szociológiai változók határozzák meg: életkor, foglalkozás, nem és földrajzi hely. A migráció és a globalizáció nyomán a nyelvmegtartást eredményező társadalmi erők szerepe egyre fontosabb a Kárpát-medencében is, a digitális technológia új lehetőségeket kínál a nyelv megőrzésére. A kétnyelvűség, a kettősnyelvűség és a kódváltás összetett nyelvi tájképet eredményeznek, melyet a nyelvi attitűdök és a nyelvpolitika döntően befolyásolnak.

Kulcsszavak: **magyar nyelvi szociolingvisztikai kutatás, Kárpát-medence, kétnyelvűség, nyelvi attitűd, nyelvi jogok, nyelvi variabilitás**

ON THE SOCIOLINGUISTIC STUDY OF 21ST CENTURY HUNGARIAN LANGUAGE VARIANTS IN THE CARPATHIAN BASIN

We present the characteristics of the Hungarian language in the Carpathian Basin based on sociolinguistic research, focusing on the social factors influencing the language. Hungarian language use in the Carpathian Basin is closely linked to the political, economic, and social background of each country. The Hungarian language variants developed within and beyond

Hungary's borders primarily show phonological and lexical differences, but morphological, syntactical, and phraseological variations can also be observed. Language use is influenced by age, occupation, education level, and regional characteristics. Standard languages are increasingly becoming variants that express social hierarchy, and are less commonly used in everyday communication. In individualized societies, everyday language use is sociolinguistically shaped by the following sociological variables: age, occupation, gender, and geographical location. Due to migration and globalization, the role of social forces that support language preservation is becoming increasingly important in the Carpathian Basin, and digital technology offers new opportunities for language conservation. Bilingualism, diglossia, and code-switching create a complex linguistic landscape, significantly influenced by language attitudes and language policy.

Keywords: **Hungarian language sociolinguistic research, Carpathian Basin, bilingualism, language attitudes, language rights, language variability**

Magyari Sára

Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad
saramagyary@yahoo.com

TEMESVÁR *MULTIKULTURALITÁSA* A KULTURÁLIS FŐVÁROS TÜKRÉBEN ONLINE MEGJELÉNÍTÉSBEN

Tavaly Temesvár Európa kulturális fővárosa volt. A városi pályázat két kulcsszava: a fény és a multikulturalitás. Nyelvitájkép-kutatással vizsgáltuk, miként jelenik meg a multikulturalitás a projekt során. A következő kérdésekre kerestük a választ: (a) Milyen etnikai, vallási, nyelvi és egyéb egymásmellettségre utaló kifejezőeszközöket találunk a kulturális főváros programsorozat rendezvényeiben, ezek megjelenítéseiben (plakát, média, honlap stb.)? (b) Hogyan jelennek meg a nyelvitájkép-elemek a programsorozatban? (c) Azoknak a városrészeknek, ahol az EKF programok zajlanak, a nyelvi tájképe mi módon tükrözi a település sokat hirdetett multikulturalitását? (d) Tükrözi-e, és ha igen, hogyan a programsorozat online megjelenítése a multikulturalitást? Elméleti megközelítésünk egyrészt szemiotikai (Tóth 2004; Voigt-Tóth 2015), másrészt szociolingvisztikai (Tódor 2014; Szoták 2013) keretű. Előadásomban ennek a kutatásnak az eredményeit mutatom be.

Kulcsszavak: **Temesvár, multikulturalitás, nyelvi tájkép, online**

THE *MULTICULTURALISM* OF TIMIȘOARA IN THE LIGHT OF THE CULTURAL CAPITAL IN THE ONLINE SPACE

Last year, Timișoara was the cultural capital of Europe. The two keywords of the city tender are: light and multiculturalism. Using linguistic landscape research method, we analyzed how multiculturalism appears during the project. We were looking

for the answer to (a) what ethnic, religious, linguistic and other means of expression referring to the two communities living side-by-side can be found in the cultural capital's program series events and their displays (posters, media, website, etc.)? (b) How do the linguistic landscape elements appear in the program series? (c) How does the linguistic landscape of the neighborhoods where CCE programs take place reflect the much-proclaimed multiculturalism of the settlement? (d) Does the online display of the program series reflect multiculturalism? Our theoretical approach is semiotic (Tóth 2004; Voigt-Tóth 2015) and sociolinguistic (Tóth 2014; Sztók 2013). I present the results of this research.

Keywords: **Timișoara, multiculturalism, linguistic landscape, online**

Marthy Annamária

Semmelweis Egyetem, Szaknyelvi Intézet, Budapest
marthy.annamaria@semmelweis.hu

Horváth Ágnes

Semmelweis Egyetem, Szaknyelvi Intézet, Budapest
horvath.agnes@semmelweis.hu

AZ ORVOSI NYELVEZET EGYSZERŰSÍTÉSE A MAGYAR NYELVŰ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSBAN

Az orvos-beteg kommunikáció minősége alapvetően befolyásolja a betegbiztonságot és a kezelés eredményességét. Jelen kutatásunk célja annak vizsgálata, hogyan lehet egyszerűsíteni az orvosi nyelvezetet a magyar nyelvű egészségügyi ellátásban, ezzel javítva az ellátó és a beteg közötti megértést. A kutatás kezdeti szakaszában áttekintettük a vonatkozó nemzetközi szakirodalmat, majd egy pilotkutatás során kutatócsoportunk az invazív és képalkotó vizsgálatok előtt aláírandó beleegyező nyilatkozatokat elemezte azzal a céllal, hogy feltárja azokat a nyelvi megoldásokat, amelyek gátolhatják a páciensek megfelelő tájékoztatását. A kutatás következő fázisában ezen dokumentumok egyszerűsítésére irányuló stratégiák kidolgozása a cél, annak érdekében, hogy a betegek tudatos döntéseket hozhassanak egészségükkel kapcsolatban.

Kulcsszavak: **orvos-beteg kommunikáció, betegbiztonság, egyszerű nyelv, beleegyező nyilatkozat**

THE SIMPLIFICATION OF MEDICAL LANGUAGE IN HUNGARIAN HEALTH CARE

Provider-patient communication plays a crucial role in ensuring patient safety and the success of treatment. This research aims to explore how medical language can be simplified within Hungarian health care to enhance understanding between providers and patients. In the initial phase, we reviewed relevant international literature and conducted a pilot study, where our research group analyzed consent forms required before invasive and imaging procedures. The goal was to identify specific

language elements that could hinder effective provider-patient communication, thereby affecting their ability to understand medical procedures. Based on these findings, the next phase will involve developing strategies to simplify these documents while maintaining medical accuracy. The next phase of the research will focus on developing strategies to simplify these documents, ensuring patients can make well-informed decisions about their health.

Keywords: **doctor-patient communication, patient safety, simple language, informed consent form**

Molnár Csikós László

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Ada
mcsikos@gmail.com

REGIONÁLIS ÉS KÖZMAGYAR IDEGEN SZAVAK TÉRBEN ÉS IDŐBEN

A Magyarországon kívüli régiókban élő beszélők nem feltétlenül ugyanazokat az idegen szavakat és ugyanabban az alakban használják, mint az anyaországi közmagyar beszélők. A közmagyar idegen szó alakjában és jelentésében olykor elavultnak számít, azonban a környezeti nyelv hatására a magyar regionális nyelven beszélők élőnek érzik. A regionális és a köznyelvi átvételek közötti alakbeli és jelentésbeli eltérések az eltérő közvetítő nyelvekkel, az átvétel korával és körülményeivel is magyarázhatók. A regionális idegen szavak esetében a regionális beszélők olykor teljesen vagy részlegesen felújítják az elavult idegen szavakat. Az elavult magyarországi szavaknak egy része több határon túli régióban is szerepel. Kontaktushatás akkor jön létre, amikor a lexémának az idegen államnyelvben és a közmagyarban azonos vagy csaknem azonos a hangalakja, és denotatív jelentésük is megegyezik.

Kulcsszavak: **idegen szavak, közmagyar idegen szó, regionális idegen szó, regionális átvétel, köznyelvi átvétel**

REGIONAL AND COMMON HUNGARIAN FOREIGN WORDS IN SPACE AND TIME

Speakers living in regions outside of Hungary do not necessarily use the same foreign words and in the same form as common Hungarian speakers in the mother country. The common Hungarian foreign word is sometimes considered outdated in its form and meaning, but under the influence of the surrounding language, speakers of the Hungarian regional language feel alive. The differences in form and meaning between regional and vernacular adaptations can also be explained by the different mediating languages, the age and circumstances of adoption. In the case of regional foreign words, regional speakers sometimes fully or partially renovate obsolete foreign words. Some of the obsolete Hungarian words are also found in several regions across the border. A contact effect is created when the lexeme has the same or almost the same phoneme in the foreign state language and common Hungarian, and their denotative meaning is also the same.

Keywords: **foreign words, common Hungarian foreign word, regional foreign word, regional adaptations, vernacular adaptations**

Molnár Zsuzsanna

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
molnar.zsuzsanna@nytud.hun-ren.hu

Oszkó Beatrix

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
oszko.beatrix@nytud.hun-ren.hu

A SZLOVÁK 'FEKSZIK' IGE SZEREPE LOKATÍV MONDATOKBAN

Az előadás annak a kutatássorozatnak a része, mely a testtartásigéket, ezen belül a lokatív mondatokban bekövetkező grammatikalizációjukat vizsgálja. A három alapvető testtartásige ('ül', 'áll' és 'fekszik') leírása a közép-európai térségben beszélt nyelvek közül a magyar és részben a horvát vonatkozásában már megtörtént, most a szlovák *leží* 'fekszik' kerül sorra. A korpuszalapú vizsgálat a korábbiakkal azonos szempontrendszer szerint történik: azokat a szemantikai jegyeket ragadja meg, amelyek meghatározzák az igeválasztást. Az előadás bemutatja, hogy milyen szemantikai csoportokba sorolhatók a példatárban szereplő alanyok és az elhelyezkedésüket leíró lokális elemek, valamint választ keres arra a kérdésre is, hogy e két összetevő mellett létezik-e további, a használatot meghatározó szempont. Az eddigi eredmények segítségével megállapítható, hogy van-e az area nyelveire jellemző közös mintázat.

Kulcsszavak: testtartásige, grammatikalizáció, szlovák nyelv, kvázikopula

THE ROLE OF SLOVAK VERB 'LIE' IN LOCATIVE SENTENCES

This presentation is part of a research series on posture verbs, specifically their grammaticalization in locative sentences. Among the languages spoken in Central Europe, the three basic postural verbs ('sit', 'stand' and 'lie') were already analysed for Hungarian and partly for Croatian, and now we focus on the Slovakian verb *leží* 'lie'. The corpus-based analysis follows the same criteria as before: it identifies the semantic features that determine the choice of verb. The presentation describes the semantic classification of the subjects and the locative elements. Furthermore, it examines whether there is any additional aspect that determines the usage of these two components. The results help us determine if there is a common pattern within the languages of the area.

Keywords: posture verb, grammaticalization, Slovak language, quasi-copula

Nagy György Virág

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
moriczviragkinga@gmail.com

A KÖZMONDÁSOK ISMERETE A VAJDASÁGI MAGYAR TANNYELVŰ KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Az előadás a vajdasági magyar tannyelvű harmadik évfolyamos középiskolások körében vizsgálja a közmondások ismeretét és az azokhoz kapcsolódó attitűdöket. A kutatás két fő módszert alkalmaz: az ügynökmódszert és a kérdőíves adatgyűjtést. A kérdőíves kutatás célja felmérni, milyen mértékben ismerik a középiskolások a közmondásokat, megértik-e azok jelentését, valamint tisztában vannak-e a használatnak megfelelő beszédsszituációval. A kutatási minta kialakításakor különös figyelmet kapott az a szociológiai jegy, mely szerint a szórvány- és tömbmagyarság arányosan képviseltessék magukat, ezáltal adekvát módon lehetővé téve a két csoport közmondásokhoz való viszonyának összehasonlítását. Az előadás kvalitatív és kvantitatív elemzési módszerekkel dolgozza fel a begyűjtött adatokat.

Kulcsszavak: közmondások, attitűdvizsgálat, ügynökmódszer, szociolingvisztikai terepmunka

THE KNOWLEDGE OF PROVERBS AMONG HUNGARIAN-LANGUAGE HIGH SCHOOL STUDENTS IN VOJVODINA

This study examines the knowledge of proverbs and the related attitudes among third-year Hungarian-language high school students in Vojvodina. The research employs two main methods: the agent method and survey-based data collection. The aim of the survey is to assess the extent to which students know proverbs, understand their meanings, and recognize the appropriate speech situations for their use. The research sample was designed with special attention to the sociological aspect of proportional representation of students from dispersed and concentrated Hungarian communities, enabling an adequate comparison of the two groups' attitudes towards proverbs. The study employs both qualitative and quantitative analysis methods to process the collected data.

Keywords: proverbs, attitude assessment, agent method, sociolinguistic fieldwork

■
Németh Miklós

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged
nicola@hung.u-szeged.hu

BESZÉLHET-E A TANÍTÓ NYELVJÁRÁSBAN A TANÓRÁN?

Jelenleg folyó, az NKFIH által finanszírozott kutatásunkban a dél-alföldi nyelvjárási régióban, a Szeged környéki nyelvjárás területén végzünk terepmunkát három különböző típusú településen, általános iskolákban. Az általános iskolák első és nyolcadikos diákjaival, továbbá tanítókkal és tanárokkal készítettünk interjúkat nyelvi vélekedéseikről. Előadásomban az alsó tagozaton tanító pedagógusok elképzeléseit, ideológiáit mutatom be az általam készített interjúk alapján. Az érdekel elsősorban, hogy véleményük szerint milyen szerepe lehet a nyelvjárási beszédnek az iskolai oktatás folyamatában. Olyan kérdésekre keresem a választ, mint például a) A tanító beszélhet az órán tájszólásban?; b) A tanítónak feladata a gyerek tájszólásának a javítása?; c) Feladata-e a tanítónak, hogy tegyen valamit a tájszólás megmaradásáért? Ezek azért nagyon izgalmas kérdések, mert a tanítók nyelvi vélekedései meghatározó hatással lehetnek az iskolát éppen megkezdő kisdiákok alakulófélben lévő nézetrendszerére a 6–7 éves életkori szakaszban. Ha a magyar nyelvjárások jövőjének lehetséges forgatókönyveit vesszük számba, figyelmet kell fordítanunk arra, mi történik általános iskolában.

Kulcsszavak: nyelvjárás, nyelvi vélekedések, általános iskola

MAY PRIMARY SCHOOL TEACHERS SPEAK IN LOCAL DIALECT IN CLASS?

In our current research, which is carried out in the South Great Plain dialect region, and is financed by NKFIH, we are doing fieldwork in the area of the Szeged dialect, in three different types of settlements, in primary and secondary schools. We carried out interviews with students of Year 2 and Year 9 and with primary- and secondary school teachers about their linguistic conceptions. In my lecture, I am going to present primary and secondary school teachers' ideas and conceptions based on the interviews that have been carried out. What I am most interested in is, in their opinion, what role dialect speech can play in the process of school education. I am looking for the answers to questions like: a) May primary school teachers speak in a dialect in class?; b) Are primary school teachers supposed to rectify a student speaking in dialect?; c) Should primary school teachers promote the further usage of a dialect? These questions are quite exciting, since primary school teachers' linguistic ideas may have a determining effect on young students' (aged from 6 to 7 years) views, which are just beginning to take shape. When we are considering the possible outcomes of the future of Hungarian dialects, we must consider what is happening in primary schools.

Keywords: local dialect, language regard, primary school

Pásztor-Kicsi Mária

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
manyi@ff.uns.ac.rs

TÉR SZAVUNK JELENTÉSE, EREDETE ÉS SZÁRMAZÉKAI

TÉR szavunk származását illetően a magyar szókészlet ősi rétegébe sorolható. Eredeti alakja feltételezhetően az igenév-szók (nomenverbum) kategóriájába tartozott, tehát egyidejűleg rendelkezett főnévi és igei jelentéssel. Ezek azonban később jelentésmegoszláson estek át, a nyelvváltozás során pedig számos új jelentésárnyalatot fejlesztettek ki. Jelen kutatás célja a *TÉR* szóalak jelenleg ismert jelentéseinek feltárása és elemzése, valamint a közöttük fennálló szemantikai viszonyok vizsgálata. Ezzel egyidejűleg megkíséreljük feltérképezni a homonim (névszói és igei jelentésű) szóalakok származékait (képzett szavakat, szóösszetételeket, esetleges frazémákat) is. A vizsgálandó szó- és kifejezésanyag korpuszát különböző nyomtatott szótárak alapján és a speciális webhelyeken fellelhető nyelvi anyag segítségével állítjuk össze.

Kulcsszavak: a *TÉR* szó, főnév, ige, szemantikai interpretáció, származékok

THE MEANING OF THE WORD “TÉR” (‘SPACE’), ITS ORIGIN AND DERIVATES

The word “*TÉR*” (‘space’) is an ancient member of Hungarian vocabulary. Presumably it had descended from a verbal noun which used to have both substantive and verbal meanings, but later these meanings have split, so during the language development the examined word has gained numerous new shades of meaning. The aim of present research is a semantic interpretation by exploring both substantive and verbal meanings of the word form “*TÉR*”, and finding the probable semantic relations between them. Meanwhile we will also make an effort to map the products of derivation finding the derived words and special expressions that came from the examined forms. The corpus of examination will be based on the lexical and phraseological material gathered from different printed dictionaries and examples taken from available specialised online dictionaries.

Keywords: Hungarian word “*TÉR*”, noun, verb, semantic interpretation, derivatives

■
Prószéky Gábor

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
proszeky.gabor@nytud.hun-ren.hu

GONDOLATOK A NAGY NYELVMODELLEK LÉTREJÖTTÉRŐL ÉS HASZNÁLATI LEHETŐSÉGEIRŐL

Ma, amikor mindenki „mesterséges intelligenciáról” beszél, érdemes pontosítani az intelligensnek tartott hatalmas nyelvmodellek (LLM) célját és használhatóságát. A mindössze néhány éve létező ún. transzformer architektúrák két nagy családja, az enkóderek és a generatív MI-nek is nevezett dekóderek. Az elmúlt másfél évben az utóbbi modellek egyre népszerűbbé váltak, és ma már a legtöbb nyelvtechnológiai feladatot ezekkel a meglehetősen nagy gépi hátteret igénylő GPT-félékkel próbálják megoldani. A legismertebb dekóder, a GPT speciális továbbtanításával megvalósított ChatGPT 2022 végi megjelenése óta a működést sokan ezeknek a rendszereknek pusztán egy-egy kérdésre adott válasza alapján „ítélik meg”, miközben a különböző célú nyelvmodellek felépítése, paraméterszáma, vagy tanítóanyagának mérete teljesen eltérő. A HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpontban a PULI nyelvmodellcsalád 2022 óta épül, melynek betanítása egy több mint 40 milliárd szavas magyar szövegtörpesszel történt, de ma már a magyar mellett érti az angol és a kínai nyelvet is. A saját nyelvmodellek jelentősége a felhasználók számára az, hogy az intézmények ezeket saját szerverükön működtethetik, tehát nem kell a világhálón keresztül nagy világcégek számára átadni érzékeny feldolgozandó adataikat, a kutatók számára pedig a saját modellel lehetővé válik a rendszer válaszait összevetni a tanulóanyagban szereplő tartalommal, amit a zárt világhírű modellekkel nincs mód megtenni.

Kulcsszavak: nyelvtechnológia, nagy nyelvi modellek, mesterséges intelligencia

REFLECTIONS ON THE EMERGENCE AND POTENTIAL APPLICATIONS OF LARGE LANGUAGE MODELS

Today, when everyone is talking about “artificial intelligence”, it is worth clarifying the purpose and usefulness of the powerful language models (LLMs) that are considered intelligent. The two large families of the transformer architectures, which have been around for only a few years, are encoders and decoders (that is also known as generative AI). In the last year and a half, the latter models have become increasingly popular and most language technology tasks are now being solved with these GPTs, which require a rather large machine background. Since the release of ChatGPT, the best-known decoder implemented with a specialised extension of GPT, at the end of 2022, many people have been “judging” the performance of these systems based on the answer to a single question, while the structure, the number of parameters or the size of the training material of the language models for different purposes are completely different. At the HUN-REN Research Centre for Linguistics, the PULI family of language models has been under construction since 2022, and has been trained on a

Hungarian text corpus of more than 40 billion words, but now it understands English and Chinese in addition to Hungarian. The significance of proprietary language models for users is that institutions can run them on their own servers, so they do not have to hand over their sensitive data to large global corporations for processing over the web, and for researchers the proprietary model allows them to compare the system's answers with the content of the training material, which is not possible with closed LLMs.

Keywords: **human language technologies, large language models, artificial intelligence**

Rosenberg Mátyás

Eötvös Loránd Tudományegyetem, BTK, Nyelvtudományi Doktori Iskola, Budapest
matyas.rosenberg@gmail.com

EGY ROMANI TANULÓSZÓTÁR ARCHETÍPUSÁNAK LEXIKOGRÁFIAI ELEMZÉSE

A magyarországi romani lexikográfiai művek közel 230 évnyi történetének tudományos elemzése hiány a nyelvtudományi kutatások terén, különösen azok, amelyek a szótárak tartalmát vizsgálják. Kiváltképp kevés figyelem irányul a Davies–Máté (2022) által összeállított/fordított szótárra, amely amellett, hogy a legtöbb kiadást megélt szótár, az Usborne kiadó több tucat nyelven kiadott tanulószótári sorozatának is része. A szócikkállomány teljes vizsgálatát követően bemutatom, hogy a fordítás és a lektorálás során milyen stratégiákat (definíció, belső szóalkotás, kölcsönzés) követtek a romani nyelv számára ismeretlen lexikai elemek pótlására, és ezekhez milyen problémák társultak. Szemantikai, morfológiai, etimológiai és ortográfiai nehézségeket mutatok be, amelyek rávilágítanak a nyelvformálás gondatlanságából eredő problémákra, melyek következtében a szócikkek jelentős része kifogásolható. Végül bemutatom, hogyan kapcsolódnak ezek a kérdések az amúgy sem zökkenőmentes romani sztenderdizáció problémaköréhez.

Kulcsszavak: **romani nyelv, szótárak, lexikográfia, nyelvtervezés, nyelvművelés**

A LEXICOGRAPHIC ANALYSIS OF THE ARCHETYPE OF A ROMANI LEARNER'S DICTIONARY

Linguists have not carried out a scholarly analysis of approximately 230 years of Romani lexicography in Hungary, especially the content of dictionaries. Particularly little attention has been paid to the dictionary edited/translated by Davies&Máté (2022), which is not only the dictionary that has sold the highest number of editions but is also a part of Usborne's series of learner's dictionaries published in dozens of languages. After a thorough look at the headwords, I introduce the strategies used during translation and revision (definition, internal word coinage, and borrowing) in an effort to supply lexical gaps in the

Romani language and the problems associated with such strategies. I present some semantic, morphological, etymological, and orthographical difficulties that reveal the challenges arising from poor language management, which has resulted in a significant number of questionable articles. Finally, I explain how all of this relates to the standardisation of Romani, a process fraught with problems anyway.

Keywords: Romani language, dictionary, lexicography, language planning

Schirm Anita

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged
schirmanita@gmail.com

NYELVI IDEOLÓGIÁK MŰKÖDÉS KÖZBEN

Az előadás a *Nyelvi vélekedések mintázatai Szegeden és környékén – Perceptuális dialektológiai vizsgálat* című NKFI kutatás keretében, 10 szegedi általános iskolás tanárral készített interjú számos példájának elemzésén keresztül mutatja be a nyelvi ideológiák működését. A pedagógusok – bár magukat a nyelvhasználat tekintetében többnyire megengedőnek vallották, s a tájszólást kincsnek, értéknek tekintették – néhány konkrét nyelvjárási jelenséggel kapcsolatban az iskolában zömében mégis a nyelvi standardizmust képviselték és adták tovább. Emellett azonban a neccessizmus, elegantizmus, perfekcionizmus, damnificizmus, doctrizmus, mentalizmus és defektivizmus is megjelent a vélekedéseikben. További érdekes adalék, hogy a nyelvi ideológiák környezetében gyakoriak voltak a diskurzuszjelölők is, amelyeket a tanárok arculatóvásra használtak, ugyanis a véleményüket igyekeztek velük tompítani.

Kulcsszavak: nyelvi ideológia, nyelvjárás, stigmatizáció, diskurzuszjelölők

LANGUAGE IDEOLOGIES IN ACTION

The presentation presents the functioning of language ideologies through the analysis of numerous examples of interviews conducted with 10 elementary school teachers in Szeged within the framework of the NKFI research entitled "Patterns of language regarding in the city of Szeged, Hungary and vicinity: a study in perceptual dialectology." The teachers – although they declared themselves to be mostly permissive in terms of language use, and considered local dialect as a treasure and a value – in relation to some specific dialect phenomena in the school, they mostly represented and passed on linguistic standardism. In addition, however, neccessism, elegantism, perfectionism, damnificism, doctrinism, mentalism and defectivism also appeared in their beliefs. Another interesting addition is that in the environment of these language ideologies, discourse markers were also common, which the teachers used to improve their faces because they tried to soften their opinions with them.

Keywords: language ideologies, dialect, stigmatization, discourse markers

■
Sinkovics Balázs

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, Szeged
sinkovics24@gmail.com

A NYELVJÁRÁSI BESZÉDRŐL ÉS BESZÉLŐRŐL ALKOTOTT ELKÉPZELÉS SZEGEDEN ÉS HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN

Előadásom szegedi és hódmezővásárhelyi beszélők nyelvjárásokról és nyelvjárási beszélőkről alkotott képét elemzi. Az adatok *A nyelvi vélekedések Szegeden és környékén* (NyelVéSZ-projekt) strukturált szociolingvisztikai interjúiból származnak. A közvélekedés szerint a nyelvjárási beszélő kevésbé iskolázott, jellemzően falusi, idősebb személy. Az előadás arra fókuszál, mennyire érhető tetten ez a vélekedés szegedi és hódmezővásárhelyi adatközlőkkel készült interjúkban. Az attitűdöket direkt módon vizsgáló kérdések mellett az interjú része volt két ügynökteszt is, amelyekben számítógépről lejátszott hangfelvétel alapján nyelvjárási beszélőt kellett megítélni. Előadásomban kitérek arra is, van-e különbség a vélekedésekben a Szeged környéki nyelvjárást beszélő és az azt nem (vagy már nem) használó adatközlők vélekedései között, és a szegedi és az erős nyelvjárási háttérű városban, Hódmezővásárhelyen élő adatközlők között. Ezek a vélekedések azért is fontosak, mert befolyásolják a nyelvhasználatot, így a nyelvjárások fennmaradását is.

Kulcsszavak: **perceptuális dialektológia, nyelvi attitűd, Szeged környéki nyelvjárás**

THE CONCEPT OF REGIONAL DIALECT SPEECH AND SPEAKERS IN SZEGED AND HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, HUNGARY

The presentation analyses the perception of regional dialects and dialect speaker people in Szeged and Hódmezővásárhely, based on structured sociolinguistic interviews from the project “Patterns of language regard in the city of Szeged, Hungary and vicinity: a study in perceptual dialectology”. The common view is that someone who speaks a regional dialect is less educated, and typically a rural, older person. The presentation will focus on the question to what extent this perception is reflected in interviews with respondents from Szeged and Hódmezővásárhely. Besides the questions directly examining attitudes, the interview included two subjective reaction tests, in which a regional dialect speaker had to be judged based on a computer-recorded voice. In my presentation, I will also discuss whether there is a difference in attitudes between respondents who speak a regional dialect in the Szeged area and those who do not (or no longer) use it, and between respondents from Szeged and those from Hódmezővásárhely, a city with a strong dialect background. These perceptions are also important because they influence language use and thus the survival of dialects.

Keywords: **perceptual dialectology, language attitudes, Szeged dialect**

■
Sipos Mária

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
sipos.maria@nytud.hun-ren.hu

A LÉTRA A FALHOZ VAN TÁMASZTVA – **REZULTATÍV SZERKEZETEK A MAGYAR LOKATÍV MONDATOKBAN**

A világ nyelvei nagy változatosságot mutatnak a lokatív mondatok megformálásában. A kutatások jó része arra irányul, hogy a BLC-k (basic locative construction, azaz az alapvető lokatív/helymeghatározó szerkezetek) tipológiájához tegyen hozzá, vagyis leírja azokat a szerkezeteket, amelyek a legsűrűbben fordulnak elő semleges stílusú lokatív, azaz *Hol van X?* kérdésre választ adó mondatokban. A nyelvek azonban abban is különböznek egymástól, hogy ezeket az alapvető lokatív szerkezeteket milyen típusú térbeli relációk leírására használják. Számos nyelv megkülönbözteti azokat az eseteket, amikor egy térbeli konstelláció jellemzően emberi aktivitás/beavatkozás eredménye lehet: bélyeg a borítékon, alma a nyárson stb. Ilyenkor nem ritka a rezultatív szerkezetek használata, és a szakirodalom ennek különböző használati feltételeit is tárgyalja. Más szerzők a rezultatív szerkezetek és az adott nyelv morfológiája közötti összefüggést is lényegesnek találják. Az előadás a fenti megközelítések szerint a magyar nyelvben kísérli meg leírni a rezultatív szerkezetek használatát.

Kulcsszavak: **lokatív mondat, basic locative construction, rezultatív szerkezet, magyar nyelv**

THE LADDER LEANS AGAINST THE WALL – **RESULTATIVE CONSTRUCTIONS IN HUNGARIAN LOCATIVE SENTENCES**

The languages of the world show great variation in the way they form locative sentences. A good deal of research is aimed at contributing to the typology of BLCs (basic locative constructions), i.e. describing the constructions that occur most frequently in neutral-style sentences answering the question “Where is X?”. However, languages also differ in the types of spatial relations that these basic locative structures are used to describe. Many languages distinguish between cases where a spatial constellation may typically be the result of human activity/intervention: a stamp on an envelope, an apple on a spit, etc. In such cases, the use of resultative structures is not uncommon, and the literature discusses the different conditions of use and typologies of such use. Some authors have also found the relationship between the use of resultative sentences and the morphology of the language in question to be important. The presentation will attempt to describe the use of resultative constructions in Hungarian according to the above approaches.

Keywords: **locative sentence, basic locative construction, resultative construction, Hungarian**

Szabó Laki Boglárka

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
boglarka.laki@ff.uns.ac.rs

EMLÉK(TÉR)(KÉP) – A BESZÉLT NYELVI ÉLETTÖRTÉNETEK TÉRSZERKEZETE

A szöveg térrendszere mezo- és makroszintű szövegtani jellemző, nyelvi kifejezőeszközei azonban a mikroszinten jelentkeznek, hozzájárulva a szövegösszefüggés megteremtéséhez. A dolgozat a *Vajdasági magyar nők élettörténetei* című kötetben megjelent beszélt nyelvi élettörténetek, dialogikus narratívák térszerkezetét tanulmányozza az emlékezéssel összefüggésben. Az elbeszélt 'én' térben való elhelyezése a szövegvilág fontos eleme. A terek megannyi emlék őrzőiként egyben segítik az élettörténeti narratíva előrelendülését. Az emlékek által felidézett terekből kirajzolódik az egyén önéletrajzi tere, emléktérképe. A dolgozat a térjelölés nyelvi kifejezőeszközeinek vizsgálatát is érinti, a kognitív nyelvészeti elméletekre jellemzően a nézőpont felől közelítve meg.

Kulcsszavak: beszélt nyelvi élettörténetek, női élettörténetek, térszerkezet, térjelölés, szövegtan

MEMORY MAP – SPATIAL STRUCTURE IN ORAL LIFE STORIES

The spatial organization of a text is a meso- and macro-level textual feature, whereas its linguistic expressions appear on the micro-level, contributing to the creation of textual cohesion. This paper studies the spatial structure of oral life stories, dialogic narratives, as published in the volume *Life Stories of Hungarian Women in Vojvodina*, in relation to memory. Positioning the narrated 'self' spatially is a key element of the text world. Spaces, as keepers of memories, also help propel the life-narrative forward. The spaces evoked by memories outline an individual's autobiographical space, their memory map. The paper also touches on the linguistic means of spatial markers, approaching them from the perspective typical of cognitive linguistic theories, coming from the viewpoint.

Keywords: oral life stories, women's life stories, spatial structure, spatial markers, text linguistics

■
Tóth-Glemba Klára

Tartományi Kormány, Tartományi Felsőoktatási és Tudományos Kutatási Titkárság, Újvidék
klara.glemba@gmail.com

KÖZÉP-BÁNÁTI SZABADTÉRI, SZAKRÁLIS KISEMLÉKEK DEDIKÁCIÓS SZÖVEGEINEK VIZSGÁLATA

A szabadtéri szakrális kisémlékek beleszövődtek a települések mindennapjaiba, számontartásukkal pedig nyomon tudjuk követni az adott közösség vallásosságára jellemző sajátosságait, a vallási identitás kialakulását és továbbélését. Vizsgálattal megfigyelhetjük a társadalmi, erkölcsi értékrendet, az emberek közötti viszonyokat a hagyományok függvényében. Közép-Bánát településein végzett kutatásom kiterjedt nemcsak a magyar nemzetiségű és anyanyelvű lakosok és hívők által emeltetett szabadtéri szakrális kisémlékekre, dedikációs felirataikra, hanem a szerb, a román, a német és az orosz lakosok által állíttatott kegyhelyekre és dedikációkra is. Az ily módon való vizsgálódás hűen tükrözi a régió többnemzetiségű és többnyelvű összetételét. A terepi vizsgálat alkalmával megfigyelhetők a dedikáció nélküli szakrális kisémlékek is, amelyeket a hozzájuk fűződő népemlékezet tesz érdekessé. Ennek tükrében olyan népi elnevezéseket kaptak, mint pl. a *román kereszt*, *fehér kereszt* vagy *fakereszt*, *nagykereszt*, *meelőtt Jézus* stb.

Kulcsszavak: **Közép-Bánát, szabadtéri szakrális kisémlékek, dedikáció, többnyelvű, többnemzetiségű**

AN ANALYSIS OF INSCRIPTIONS ON OPEN-AIR SMALL SACRAL MONUMENTS IN CENTRAL BANAT DISTRICT

Open-air small sacral monuments are woven into the everyday life of settlements and by studying them we can trace the specific characteristics of the religiosity of a given community, the formation of the religious identity of its members and how the strength of this identity changes over time. Studying these monuments also allows us to reveal the social and moral value systems of the community and how the relationships between its members depend on traditions. The research reported on in this talk was conducted in numerous settlements in the Central Banat District and it focused on inscriptions on open-air small sacral monuments and shrines erected by ethnic Hungarian residents and religious people as well as on those erected by Serbian, Romanian, German and Russian residents, thus faithfully reflecting the multi-ethnic and multilingual character of the region. The field work extended also to small sacral monuments with no inscription, which are especially interesting due to the folk memory attached to them as a result of which they have been given such popular names as The Schön Cross, Romanian cross, White Cross or Wooden Cross, Large Cross, Shot Jesus, etc.

Keywords: **Central Banat District, open-air small sacral monuments, inscription, multilingual, multinational**

■
Tóth Szilárd

Eötvös Loránd Tudományegyetem, BTK, Elméleti Nyelvészeti Tanszék, Budapest
HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
toth.szili2@gmail.com

A FONOLÓGIA NEM-LOKÁLIS TERMÉSZETE

Előadásomban két nem-lokális fonológiai folyamatot vizsgállok az angolban: a prefortis rövidséget (Pre-Fortis Clipping) és a magánhangzó-redukciót (Vowel Reduction) koronális mássalhangzók előtt. A két folyamat azonos abban a tekintetben, hogy eltérő (C és V között) és/vagy távol eső dallamtartalmak között mutatnak megszorításokat. A prefortis rövidség esetében, mint a [bí:t] 'ütem' vs. [bí::d] 'üveggyöngy' párokban, a V hosszúságát az utolsó kóda-mássalhangzó laringeális specifikációja határozza meg. A redukció esetében az a megfigyelés, hogy a jelöletlen, koronális mássalhangzóra végződő kapcsolatok előtt gyakoribb a redukció, mint más, jelöltebb (veláris vagy labiális) mássalhangzók előtt, vagyis a helytulajdonság meghatározza a magánhangzó minőségét (Burzio 2007): *Ádirónd*[æk] vs. *Connéctic*[ət]. Az elemzéssel egy újfajta megközelítést kívánok bevezetni, az ún. Jogosítási Fonológiát (JF), melyet Rebrus (2000), illetve Rebrus–Trón (2001) fonológiája ihletett. A JF-megközelítésben a fonológia fonotaktika, melyet n -bonyolultságú L tartományokból álló jogosítási tartományok $[L_i \dots L_k]_{\text{Lic}}$ alkotnak. Ezek a jogosítási tartományok olyan templatikus általánosításoknak tekinthetők, melyek a nyelv grammatikáját szervezik. Az elmélet lehetőséget nyújt arra, hogy a fent bemutatott fonológiai folyamatokat anélkül magyarázzuk, hogy szükség lenne a forrás-célosztály (*trigger-undergoer*) kettősségére.

Kulcsszavak: angol, jelöltség, redukció, prefortis rövidség, jogosítási fonológia, nem-lokális folyamatok

THE NON-LOCAL NATURE OF PHONOLOGY

In my talk, I examine two non-local phonological processes in English: Pre-Fortis Clipping and Vowel Reduction before coronal consonants. Both processes are similar in that they exhibit constraints between different (between C and V) and/or distant melodic contents. In the case of Pre-Fortis Clipping, as seen in pairs like *beat* [bí:t] vs. *bead* [bí::d], the length of the vowel is determined by the laryngeal specification of the final coda consonant. In the case of reduction, it is observed that reduction is more frequent before unmarked, coronal consonant endings than before more marked (velar or labial) consonants, meaning that place features determine vowel quality (Burzio 2007): *Ádirónd*[æk] vs. *Connéctic*[ət]. My analysis aims to introduce a new approach called Licensing Phonology (LP), inspired by the phonology of Rebrus (2000) and Rebrus–Trón (2001). In the LP approach, phonology is viewed exclusively as phonotactics composed of domains $[L_i \dots L_k]_{\text{Lic}}$ consisting of L licensing domains of n -complexity. These licensing domains can be seen as templatic generalizations that organize the grammar of a language. The theory provides an opportunity to explain the phonological processes presented above without the need for the trigger–undergoer dichotomy.

Keywords: English, markedness, reduction, Pre-Fortis Clipping, Licensing Phonology, non-local processes

Várnai Zsuzsa

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
varnai.zsuzsa@nytud.hun-ren.hu

Molnár Zsuzsanna

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest
molnar.zsuzsanna@nytud.hun-ren.hu

AZ 'ÜL' JELENTÉSŰ TESTTARTÁSIGE A SZLOVÁKBAN

A testtartásigék a világ nyelveiben egy különleges csoportot alkotnak. Az olyan igék, mint az 'ül', 'áll' és 'fekszik' összetett képet mutatnak a hozzájuk társítható jelentések tekintetében. Sok nyelvben a figuratív jelentések széles hálózatát alakították ki, de akár nyelvtani funkcióik is kialakulhatnak (pl. aspektusjelölőként), kvázikopula szerepet is betölthetnek. Egyes jelenségek a nyelv adott kultúrába való beágyazottságához, azaz nyelven kívüli tényezőkhez köthetők. Ez a kutatás egy nagyobb vizsgálatsorozat része, melynek célja a testtartásigékre visszavezethető kvázikopulák használatának elemzése elsősorban lokatív mondatokban. A kutatások két areában folynak, egyrészt Északnyugat-Szibéria, másrészt Közép-Európa nyelvei között. Az utóbbi középpontjában a magyar áll, és ebből kiindulva a vele határos nyelvek vizsgálata. A szlovák a magyarral évszázadok óta nyelvi kontaktusban álló nyelv. Az előadás az 'ül' jelentésű szlovák testtartásigét mutatja be. A következő kérdésekre keresi a választ:

- Milyen figuratív jelentések különböztethetők meg az ige jelentései között?
- Milyen grammatikalizációs tendenciák jellemzik az 'ül' igét a szlovákban?
- Lehetnek-e ennek kulturális nyelvi vonatkozásai?
- Vannak-e hasonlóságok és különbségek a feltárt jelentések között a világ nyelveihez, valamint az area többi nyelvéhez képest?

Kulcsszavak: testtartásige, 'ül', grammatikalizáció, szlovák

THE POSTURE VERB 'SIT' IN SLOVAK

Posture verbs form a special group of verbs in the world's languages. Verbs such as 'sit', 'stand' and 'lie' present a complex picture in terms of the meanings that can be associated with them. In many languages, a wide network of figurative meanings has been developed, but they can also develop grammatical functions (e.g. as aspect markers), and can also serve as quasicopulas. Some phenomena can be linked to the integration of a language in a particular culture. The present research is part of a larger series of studies aimed at analysing the use of postural verbs, especially in locative sentences. The research is being conducted in two areas, one in the North-West Siberian area and the other in the languages of Central Europe. The focus is

on Hungarian and on the languages bordering it. Slovak is a language that has been in linguistic contact with Hungarian for centuries. The presentation will focus on the Slovak posture verb 'sit'. It seeks answers to the following questions:

- What figurative meanings can be distinguished between the meanings of the verb?
- What grammaticalization tendencies characterize the verb 'sit' in Slovak?
- Can there be cultural linguistic implications?
- Are there similarities and differences between the meanings identified in relation to the languages of the world and the other languages of the area?

Keywords: posture verb, Slovak language, 'sit', grammaticalization

Vukov Raffai Éva

Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
eva.vraffai@gmail.com

MAGYAR ÉS SZERB OKTATÁSI TERMINUSOK MEGFELELTETÉSÉNEK NEHÉZSÉGEI

Kutatásunk a Termini és az MTA oktatásterminológiai projektjének (MTA TMNP2023-1/2023.) alapján készült. Számba vettük a magyar–szerb viszonylatban készülő terminológiai szótárrészben megjelenő szerb ekvivalensek forrásnyelvi (magyar) elemhez való viszonyát. A megfeleltetés számos esetben nehézségbe ütközik, az okok lehetnek nyelvi és/vagy társadalmiak. Megfelelő példa arra, amikor a fordítás, vagyis az ekvivalens meghatározása nyelvi nehézségekbe ütközik, az *értéstitendő hozzátartozó* terminus, amelynek a szerbben csak hasonló jelentésű, továbbá analitikus szerkezetű formája található meg: *srodnik koga treba obavestiti*. Az említett példa esetében a társadalmi-nyelvi különbségek is megfigyelhetők, hiszen a szerbiai oktatási terminológiában nem jelenik meg kompakt terminusként a forrásnyelvi elem. Ugyanakkor a magyar oktatásterminológiai korpusz is, amely a Köznevelési Törvény szövege alapján készült, tartalmaz olyan formailag szakszónak tűnő elemeket, amelyek jelentése a társadalmi térben nehezen beazonosítható.

Kulcsszavak: oktatási terminusok, magyar–szerb ekvivalencia, nyelvi-társadalmi háttér

THE CHALLENGES OF MATCHING HUNGARIAN AND SERBIAN EDUCATIONAL TERMS

The present research was based on the project of Termini and the Hungarian Academy of Sciences (MTA TMNP2023-1/2023.) which aimed at the analysis of educational terms. The relation of the Serbian equivalents appearing in the Hungarian–

Serbian terminological dictionary section was compared to the source language (Hungarian) element. In several instances, matching is difficult originating from linguistic and/or social factors. A good example of when the translation, i.e. the definition of the equivalent, runs into linguistic difficulties, is the relative to be notified, which in Serbian only has a similar meaning and an analytically structured form: *srodnik koga treba obavestiti*. In the case of the mentioned example, socio-linguistic differences can also be observed, since the source language element does not appear as a compact term in the Serbian educational terminology. At the same time, the Hungarian corpus of educational terminology, which was created on the basis of the text of the Public Education Act, contains elements that formally appear to be technical terms, the meaning of which is difficult to identify in the social space.

Keywords: **educational terms, Hungarian-Serbian terminological dictionary, socio-linguistic background**

A KONFERENCIA RÉSZTVEVŐI PARTICIPANTS

Andrić Edit

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, egyetemi rendes tanár, DSc
(Újvidék, Szerbia)
andrice@ff.uns.ac.rs

Berente Anikó

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, egyetemi adjunktus, PhD
(Szeged, Magyarország)
anikbrnt2@gmail.com

Cser András

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, tudományos tanácsadó
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, BTK, egyetemi tanár, DSc
(Budapest, Magyarország)
cser.andras@nytud.hun-ren.hu

Csiszár Barnabás

Szegedi Tudományegyetem, GTK, turizmus-vendéglátás szak, hallgató
(Szeged, Magyarország)
barnabascsiszar33@gmail.com

Czégé Réka

Arany János Emlékmúzeum, munkatárs
(Nagyszalonta, Románia)
czegereka@gmail.com

Dobó Mónika

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Nyelvtudományi Doktori Iskola, PhD-hallgató
(Szeged, Magyarország)
monika.dobo10@gmail.com

Domonkosi Ágnes

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, tudományos főmunkatárs
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, főiskolai tanár, dr. habil.
(Budapest–Eger, Magyarország)
domonkosi.agnes@nytud.hun-ren.hu

Forgács Tamás

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, egyetemi tanár, DSc
(Szeged, Magyarország)
forgacs@hung.u-szeged.hu

Hegedűs Rita Mária

Károli Gáspár Református Egyetem, Humboldt-Universität zu Berlin, Pécsi Tudományegyetem,
nyugalmazott egyetemi docens, dr. habil.
(Budapest–Pécs, Magyarország – Berlin, Németország)
hegedus.rita@gmail.com

Horváth Ágnes

Semmelweis Egyetem, Szaknyelvi Intézet, egyetemi adjunktus, PhD
(Budapest, Magyarország)
horvath.agnes@semmelweis.hu

Huber Máté

Szegedi Tudományegyetem, BTK, egyetemi tanársegéd, PhD
(Szeged, Magyarország)
hubermate@gmail.com

Juhász Tóth Tímea

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorandusz
(Újvidék, Szerbia)
timea.tot.juhas@ff.uns.ac.rs

Katona Edit

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, nyugalmazott egyetemi rendes tanár, DSc
(Zenta, Szerbia)
katonae.zenta@gmail.com

Kovács Rác Eleonóra

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, egyetemi rendes tanár, DSc
(Újvidék, Szerbia)
kreleonora@ff.uns.ac.rs

Ludányi Zsófia

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, tudományos munkatárs, PhD
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, adjunktus
(Budapest, Magyarország)
ludanyi.zsofia@nytud.hun-ren.hu

Magyari Sára

Partiumi Keresztény Egyetem, egyetemi docens, PhD
(Nagyvárad, Románia)
saramagyary@yahoo.com

Marthy Annamária

Semmelweis Egyetem, Szaknyelvi Intézet, egyetemi adjunktus, PhD
(Budapest, Magyarország)
marthy.annamaria@semmelweis.hu

Molnár Csikós László

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, nyugalmazott egyetemi rendes tanár, DSc
(Ada, Szerbia)
mcsikos@gmail.com

Molnár Zsuzsanna

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, lexikográfus munkatárs
(Budapest, Magyarország)
molnar.zsuzsanna@nytud.hun-ren.hu

Nagy György Virág

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, egyetemi tanársegéd, doktorandusz
(Újvidék, Szerbia)
moriczviragkinga@gmail.com

Németh Miklós

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, egyetemi docens, dr. habil.
(Szeged, Magyarország)
nicola@hung.u-szeged.hu

Oszkó Beatrix

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, tudományos munkatárs, PhD
(Budapest, Magyarország)
Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, egyetemi docens
(Újvidék, Szerbia)
oszko.beatrix@nytud.hun-ren.hu

Pásztor-Kicsi Mária

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, egyetemi rendkívüli tanár, DSc
(Újvidék, Szerbia)
manyi@ff.uns.ac.rs

Prószéky Gábor

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, főigazgató, az MTA doktora
(Budapest, Magyarország)
proszeky.gabor@nytud.hun-ren.hu

Rosenberg Máttyás

Eötvös Loránd Tudományegyetem, BTK, Nyelvtudományi Doktori Iskola, doktorandusz
(Budapest, Magyarország)
matyas.rosenberg@gmail.com

Schirm Anita

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, egyetemi docens, dr. habil.
(Szeged, Magyarország)
schirmanita@gmail.com

Sinkovics Balázs

Szegedi Tudományegyetem, BTK, Magyar Nyelvészeti Tanszék, egyetemi adjunktus, PhD
(Szeged, Magyarország)
sinkovics24@gmail.com

Sipos Mária

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, tudományos főmunkatárs, PhD
(Budapest, Magyarország)
sipos.maria@nytud.hun-ren.hu

Szabó Laki Boglárka

Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, tanársegéd doktorátussal, PhD
(Újvidék, Szerbia)
boglarka.laki@ff.uns.ac.rs

Tóth-Glemba Klára

Tartományi Kormány, Tartományi Felsőoktatási és Tudományos Kutatási Titkárság, tanácsos, DSc
(Újvidék, Szerbia)
klara.glemba@gmail.com

Tóth Szilárd

Eötvös Loránd Tudományegyetem, BTK, Elméleti Nyelvészeti Tanszék,
HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, hallgató
(Budapest, Magyarország)
Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, cserediák
(Újvidék, Szerbia)
toth.szili2@gmail.com

Várnai Zsuzsa

HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont, tudományos munkatárs
(Budapest, Magyarország)
varnai.zsuzsa@nytud.hun-ren.hu

Vukov Raffai Éva

Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, egyetemi rendkívüli tanár, DSc
(Szabadka, Szerbia)
eva.vraffai@gmail.com

Zentainé Kollár Andrea

Szegedi Tudományegyetem, BTK, egyetemi docens, PhD
(Szeged, Magyarország)
kollar69@yahoo.com

32. EGYETEMI NYELVÉSZETI NAPOK
A NYELV IDŐBEN ÉS TÉRBEN

32nd UNIVERSITY LINGUISTIC DAYS
LANGUAGE IN TIME AND SPACE

REZÜMÉKÖTET BOOK OF ABSTRACTS

Kiadó
Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék

A kiadásért felel
dr. Milivoj Alanović

Felelős szerkesztő
dr. Novák Anikó

Szerkesztette
dr. Pásztor-Kicsi Mária
dr. Oszkó Beatrix

Korrektor
Buzás Márta

Készült a Sajnos Nyomdában Újvidéken, 2024-ben

ISBN 978-86-6065-856-4